

Tafelrede uitreiking Sipbokaal 11 maart 2016

Heren!

De eer die mij vanavond ten deel is gevallen en de daarmee gepaard gaande, diepgevoelde emoties zijn eigenlijk door mij niet onder woorden te brengen ... er past op een gedenkwaardig moment als dit slechts stilte ik ga mijmeren ... luister naar mijn mijmeringen in die zinderende stilte, die ruimte laat om de betekenis van het hoge ambt van niet zomaar een Heer, maar van de BeschermHeer, gedoseerd tot mij door te laten dringen en het gewicht van mijn nieuwe functie geleidelijk aan te leren torsen. Dat kan niet in één keer ... mijn schouders, *die toch al jaren een zware keten dragen*, zouden immers breken ... mijn rug, *die ik in het openbaar bestuur steeds probeer te rechten*, zou verpulveren ... en de benen, *waarmee ik met Olst-Wijhe altijd vooruit wil*, zouden kreupel worden ... Mijn gedachten gaan onwillekeurig uit naar onze geliefde vorstin, Juliana, die bij haar inhuldiging op 6 september 1948 de historische woorden sprak: *"Sinds eergisteren ben ik geroepen tot een taak, die zó zwaar is, dat niemand die zich daarin ook maar een ogenblik heeft ingedacht, haar zou begeren, maar ook zó mooi, dat ik alleen maar zeggen kan: wie ben ik, dat ik dit doen mag"*. Nu realiseer ik mij heel goed, al mijmerend, dat het eigenlijk geen vergelijk is, dat onze geliefde vorstin Juliana *'bij gratie Gods'* Koningin der Nederlanden was ... maar ik kom met een Beschermheerschap bij gratie van de Regenten van de Herensociëteit v/h De Nuts Neut uit Olst toch al aardig dicht in de buurt ...

Een belangrijke overweging bij het al dan niet aanvaarden van deze mooie, maar o zo zware taak, is van een heel andere orde. Zonder nu in indiscreties te geraken, mag ik uit het zeer vertrouwelijke mailverkeer over het aangeboden ambt misschien wel melden dat het verzoek aan mij op 10 november 2015 is gedaan door de jongste Regent, mede namens de twee andere prominenten. Het tijdstip was overigens bijzonder, 0 uur, 3 minuten ... Ik krijg een enkele keer vaker een mail rond dat tijdstip waarvan ik denk dat het beter ware wanneer de mail ruim vroeger dan het middernachtelijk uur of heel veel later, de volgende ochtend bijvoorbeeld, was geschreven. Daarvan was in dit geval geen sprake. In coherente zinnen, foutloos geschreven, met de hoofdletters op de juiste plaats en zonder eindeloze reeksen uitroeptekens, kondigde Rob, want daarover spreek ik nu, aan dat de Regenten mij graag zouden willen benoemen tot Beschermheer. En dan komt het; ik citeer: "Niet Assistent Beschermheer (al dan niet zonder vooruitzichten) of iets van dien aard, nee, gewoon het volle pond, volwaardig Beschermheer!". Deze boodschap van Regent Rob heeft mij vertederd. Als je nu al jaren door mij wordt toegesproken als het meest beklagenswaardige lid, tot voor kort, de Assistent-Regent die naar eigen zeggen een functie bekleedde zonder enig vooruitzicht, zo leek het althans, maar die recent op eigen kracht toch tot de Olympus is toegetreden, en je bent zó groot om mij niet dezelfde lijdensweg toe te wensen, die je zelf hebt moeten ondergaan, dan toont dit aan dat Rob een edel karakter heeft. Hoe vaak werden junioren, toen nog in het papieren tijdperk, niet op pad gestuurd om het vijfde kwartaalboek op te halen of het dossier zoekgeraakte stukken, door lieden die zelf pas kort daarvoor hadden ontdekt dat er geen vijfde kwartaal bestaat en dat zoekgeraakte stukken bovendien niet keurig gearchiveerd in de betreffende dossiermap zijn terug te vinden ... De eigenwaarde lijkt dan te moeten worden hersteld door nu anderen aan dezelfde ongemakkelijke behandeling te onderwerpen. Zo niet Rob, en dat is in hem uitbundig te prijzen. En zo zie je maar dat je je heel gemakkelijk in mensen kunt vergissen, al helemaal wanneer ze beklagenswaardig zijn, in hun functie als Assistent Regent zonder enig vooruitzicht. Rob is geveld, lijdt serieus pijn en is om die reden niet aanwezig, maar hij heeft mij gisteren gemeld dat Veerle er wel zal zijn en dat hij uitzielt naar de toespraak. Wel, via Veerle, groet ik Rob hartelijk, voel ik mededogen met hem, en merk ik op dat de humaniteit die uit zijn mail sprak mij oprecht heeft geïnspireerd om het volle pond Beschermheerschap op mij te nemen.

Voor mij is evenwel doorslaggevend geweest dat ik het 'beschermen' van deze sociëteit niet alleen hoeft te doen; dat ik mij voortdurend gesteund mag weten door een dame met ruime ervaring namelijk uw BeschermVrouwe, onze Hermine! Met haar aan mijn zijde voel ik mij in alle opzichten gesterkt! Ik mijmer tenslotte: ik ga het doen, samen met Hermine; ik ga deze uitdaging aan!

De stilte en mijn mijmeringen voorbij, wil ik in de eerste plaats hardop mijn welgemeende dank uit spreken, dank aan het college van Regenten dat mij met deze nieuwe waardigheid heeft bekleed. Ik zou ook u allen, leden van deze eerbiedwaardige sociëteit hartelijk willen dankzeggen voor het in mij

gestelde vertrouwen ... Echter het democratisch gehalte van deze Herensociëteit kennende, vermoed ik –en daarin ben ik vanavond bevestigd dat het zojuist door Regent Rob bekend gemaakte besluit van de Regenten voor u een nog grotere verrassing is geweest dan voor mij; ik heb zojuist bekend dat ik al even geleden over het voornemen van de Regenten vertrouwelijk ben geïnformeerd ... Toch hoeft deze uitzonderlijke gang van zaken voor een democraat in hart en nieren zoals ik geen beletsel te zijn. Omdat de Regenten in de loop van de afgelopen tientallen jaren bewezen hebben het gevoelen van u, heren, zodanig goed aan te voelen, dat de leden kennelijk ook zelf democratie binnen de sociëteit als uitdrukking van de volkswil (*excuus, het woord alleen al ... ik probeer het opnieuw*) democratie als uitdrukking van de Herenwil volstrekt overbodig achten, mag ik op basis van die redenatie aannemen dat het besluit van de Regenten geheel in overeenstemming is met uw onuitgesproken opvattingen. Op basis daarvan, en ter wille van mijn eigen gemoedsrust, dank ik daarom u allen voor het in mij gestelde vertrouwen ... Dat ik mijn nieuwe functie mag aanvaarden op de avond dat u uw 30 jarig jubileum viert, geeft aan dit voor mij bijzondere moment een extra dimensie. Ik voel mijzelf eerlijk gezegd als het cadeautje dat de jarige zichzelf geeft ... en ik ben graag dat cadeautje! Heren, van harte proficiat met uw zesde lustrum!

Nadat ik was aangezocht, ben ik mij onmiddellijk gaan oriënteren op mijn nieuwe taak. In mijn geval, beschermheer, is dan de eerste vraag: waarde vrienden, waartoe hebt u bescherming nodig? Die vraag kreeg begin dit jaar een extra lading toen ik een kaart van de Regenten ontving ... met daarop afgebeeld drie vluchtelingen, de Wijzen, in een rubberbootje. Op de achtergrond het silhouet van Olst, dat zij ontvluchten. Als burgemeester van onder meer Olst is het eigenlijk ondenkbaar dat er in mijn gemeente reden is om te vluchten, onaanvaardbaar! Vervolgens raakte ik wat gerustgesteld bij de gedachte dat de veilige haven óók in mijn gemeente is, het altijd zo rustieke Welsum, waar men gelukkig ver wegblijft van onderlinge twist en conflicten ... u weet wel, Welsum, het voorland van, aldus de kaart: *'de vredige vrome Veluwe'*. Ik heb mij nog wel even de vraag gesteld wat voor de openbare orde en veiligheid in Welsum de consequenties zouden kunnen zijn ... drie testosteronbommen langs de oever van de IJssel ... Beter naar de foto kijkend, zag ik evenwel onder de kronen en sluiers bekende gezichten, onze Regenten. Nu, zonder hen in dit gezelschap tekort te willen doen, lijkt mij in hun geval het begrip 'testosteronbom' iets overdreven ... Geen veiligheidszorgen dus. Van de weeromstuit raakte ik echter weer bedrukt ... zou dan toch het geschil over de begonia's en de afrikaantjes weer de kop op steken? De twist die door de Regenten zo verstandig is aangepakt, niemand kon of hoefde zich winnaar of verliezer noemen. Ik heb in 2014 op deze zelfde plaats de Regenten en eigenlijk alle betrokkenen van harte gecompimenteerd met het wijze en beheerste optreden. Het komt echter helaas wel vaker voor dat aanhangers van begonia's en afrikaantjes in alles contrasteren, maar vervolgens zich wél eensgezind keren tegen het leiderschap dat, juist vanwege de bezonnen aanpak, de sympathie van beide geradicaliseerde fracties ontbeert. Dan legt de redelijkheid het af tegen ophitsing en extremiteit. Dan wordt niet meer geluisterd naar nuance, maar wordt geëscaleerd in 140 tekens, waarvan veel in Emoticons, u weet ongetwijfeld, de snelgroeiende taal van de icoontjes. Zouden de Regenten deze opstand en hun vlucht hebben voorzien? Hebben ze daarom een beschermheer nodig? En hoe verhoud ik mij in die functie tot de Regenten op de vlucht en de fanatieke aanhang van de afrikaantjes en de begonia's, bijna allemaal eerbare burgers in mijn gemeente ...

Blijkt, bij nadere bestudering, de kaart uiteindelijk de uitnodiging te zijn om het 30 jarig bestaan van uw herensociëteit te vieren tijdens het jaarlijkse kerstfeest vanavond ... kerstmis, het vredesfeest bij uitstek. Kennelijk toch geen noodzaak om de Regenten te beschermen. Waartoe is de Beschermheer dan wel op aarde ... (waarde Nuntius)?

Ik ben er inmiddels achter, denk ik, en dat kwam doordat de uitnodiging niet alleen aan de heer is gericht, maar ook aan de geliefde van de heer. Mind you, er staat niet 'partner', maar 'geliefde' ... als je geluk hebt, vallen die twee samen ... ik realiseerde mij dat bij een jubileumviering, traditioneel, ook de geliefden worden uitgenodigd. Bij uitzondering dus! Die uitzondering wordt misschien gemaakt uit liefde, máár met een passende frequentie, of misschien ook wel om de geliefden de ogen uit te steken ... denken de heren ... terwijl de geliefden zelf denken: blij dat het niet vaker dan één keer in de vijf jaar hoeft te gebeuren ... Dames en heren, als gedachten vanavond van twee kanten onuitgesproken blijven, kun je allebei toch een hartstikke leuke avond hebben en een hele gezellige nazit thuis.

Geliefden, ik heb u in de aanhef niet genoemd, omdat het een herensociëteit is en ik mijn laatste woorden speciaal tot de dames wil richten. Want, diep over mijn taakopdracht doordenkend,

veronderstel ik dat mijn opdracht niet ligt in de fysieke bescherming van Regenten of sociëteit, dan zou ik ook een hele slechte keus zijn, maar dat het vooral gaat om bescherming van het gedachtegoed en de omgangsvormen van de heren! De maatschappelijke positie van de heren is, zoals bekend, waarde geliefden, in deze sociëteit van geen enkel belang, *dat is voor deze Heren in achterstand-situaties in een wereld vol schone schijn een weldadige habitat*, commercieel netwerken blijft achterwege, *dus eindelijk eens echt menselijk contact zonder verdienmodel*, en gezelligheid en absurde humor staan hoog in het vaandel, *dat houdt de club bij elkaar*. Het welzijn van de Heren wordt, aldus de website, belangrijk bevorderd door *“het trotseren van de emancipatie-golf tot in lengte van dagen”*. En als dat het doel van de jarige sociëteit is, kun je de benoeming, zo hebben de Regenten ongetwijfeld gedacht, ook maar het best in aanwezigheid van de dames manifesteren. Fysieke aanwezigheid van de dames heeft toch méér impact dan een simpele mededeling van de heer bij thuiskomst tegen de geliefde, die al half slapend is of juist heel wakker, als je geluk hebt misschien zelfs opgewonden ... Want de kans dat zij dan nog belangstellend vraagt: “beschermheer, schat, waartegen?” is dan immers niet meer zo groot. En daarmee zou direct het effect van de benoeming zijn verdwenen.

Ik noem de geliefden het laatst, omdat ik bij de bescherming van de sociëteit hen het hardste nodig heb. De dames zijn mijn bondgenoten. Geliefden, het is voor het voortbestaan van de sociëteit van levensbelang dat jullie zo nu en dan door jullie doen en laten de heren minstens één maal per maand laten verlangen naar de ‘splendid isolation’, in *“een comfortabele zetel, achter glas en bitterbal”*. Liefst vaker! Maak hen het leven af en toe flink zuur ... Zorg er voor dat ze elkaar elke maand weer tot op het bot gemotiveerd opzoeken. Geef ze de indruk dat hun leven voorbij is, als ze niet zo nu en dan bij elkaar lotsverbondenheid kunnen zoeken. Kijk minzaam naar de Gouden Sokkel, de Gouden Gieter, de Gouden Tuinklauw Gold of de Gouden Drol en soortgelijke tot de verbeelding sprekende prijzen, die elk GroenGala weer worden uitgereikt. Het zijn immers de hedendaagse trofeeën waar de jagers van nu graag mee thuiskomen. Minzaam, maar wel met voldoende aandacht, zodat de honger naar meer en hogere eretekens aanwezig blijft en zodoende het plantsoen tot meerdere eer en glorie van Willy Dobbe en Wim T. Schippers behouden blijft. En zorg er vooral óók voor dat de geliefden van denkbare jonge kandidaat-heren, ‘heertjes’ dus eigenlijk nog, zich op eenzelfde manier gaan gedragen, zelfbewust en geëmancipeerd, eigengereid, kortom als een moderne vrouw. Hoe meer in Olst, hoe beter! Dat levert weer nieuwe Heren in achterstand-situaties op, die snakken naar een comfortabele zetel, glas en bitterbal, maar vooral naar het hartverwarmende gezelschap van lotgenoten. Het mes snijdt dan aan twee kanten: het komt het leven en welzijn van de betreffende vrouw zeer ten goede, en dat is wat op 8 maart weer volop is beleden, en tegelijkertijd blijft voor Olst, neen breder nog, voor heel Nederland, een fantastische sociëteit behouden, een sieraad voor het absurdistische denken waar we –en dat zeg ik in ernst- in de huidige tijdgeest veel en steeds meer behoefte aan hebben.

Ik zeg u in mijn nieuwe hoedanigheid: de Herensociëteit mag nooit verloren! De herensociëteit v/h De Nuts Neut zal bloeien, tot in lengte van dagen! Lang leve de Sociëteit, hoera, hoera, hoera!

Ik dank u wel.